

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 24 с.

Розробник:
Цувіна Тетяна Андріївна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 9 від 8 червня 2022 року)

Завідувач кафедри – Гусаров Костянтин Володимирович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	8
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2021-2022 семестр	Рік підготовки: 2021-2022 семестр
Загальна кількість годин - 120	Рівень освіти – другий (магістерський)		1-2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.			Лекції 20 год.
	Практичні/ семінарські заняття 20 год.		Практичні /семінарські заняття 4 год.
	Самостійна робота 80 год.		Самостійна робота 110 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних компетентностей здобувачів вищої освіти у відносно самостійному сегменті юридичної практики – альтернативному вирішенні цивільно-правових спорів, а також набуття ними здатності розв’язувати складні задачі та проблеми, що виникають при застосуванні окремих

способів альтернативного вирішення цивільних справ (третейського судочинства, міжнародного комерційного арбітражу, медіації тощо), та оволодіння знаннями, необхідними для критичної оцінки чинного законодавства у цій сфері та визначення напрямків його подальшого вдосконалення.

Завдання:

— формування теоретичних знань і формування практичних навичок у сфері альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;

— розуміння основних тенденцій правового регулювання і практики окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, зокрема, третейського судочинства, міжнародного комерційного арбітражу, медіації тощо, у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя;

— оволодіння науково-теоретичними підходами, практичними методами та прийомами професійної діяльності під час альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;

— засвоєння в необхідному обсязі теоретичного матеріалу, який включає сучасні наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;

— визначення актуальних проблем імплементації та реалізації європейських стандартів цивільного процесу на сферу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;

— надання структурно-функціональної характеристики та визначення процесуальних особливостей порядку окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Пререквізити: цивільний процес.

Кореквізити: міжнародний комерційний арбітраж, міжнародний цивільний процес.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти

повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання і розуміння сучасної правової доктрини цивільного процесуального права щодо альтернативного вирішення цивільно-правових спорів як окремої форми захисту невизнаних, порушених або оспорюваних прав, свобод та інтересів осіб.
РН-2.	Аналізувати детермінанти виникнення та тенденції розвитку альтернативного вирішення цивільно-правових спорів в контексті міжнародного руху за доступність правосуддя та концепції суду з багатьма дверима.
РН-3.	Інтерпретувати практику Європейського суду з прав людини з питань застосування міжнародних стандартів справедливого судочинства у сфері альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у контексті тлумачення п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.
РН-4	Демонструвати розуміння глобалізаційних впливів на сферу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів в умовах конвергенції континентальної та англосаксонської правових систем.
РН-5	Аналізувати феномен публічного та приватного регулювання сфери альтернативного вирішення цивільно-правових спорів та світові моделі правового регулювання зазначеної сфери юридичної практики.
РН-6	Характеризувати феномен конституціоналізації національного права, що регулює сферу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.
РН-7	Характеризувати методи дослідження та основні показники ефективності функціонування окремих форм альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у національному та зарубіжних правопорядках.
РН-8	Визначати індикатори якості й ефективності окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (третейського судочинства, медіації, арбітражу, переговорів тощо) та консультувати осіб щодо переваг та недоліків окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів з метою вибору найоптимальнішого з них.
РН-9	Здійснювати юридичну кваліфікацію юридичного спору з метою визначення ступеня доцільності застосування окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів для вирішення конкретного спору.
РН-10	Здійснювати проектування діяльності щодо альтернативного вирішення цивільно-правових спорів за допомогою окремих його способів, зокрема третейського судочинства, міжнародного комерційного арбітражу, медіації, переговорів тощо.
РН-11	Демонструвати знання юридичної техніки складання типової процесуальної документації у сфері окремих способів вирішення цивільно-правових спорів (третейського судочинства, міжнародного комерційного арбітражу, медіації).
РН-12	Здійснювати захист прав та інтересів сторін при вирішенні спору за допомогою використання альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів на наднаціональному та національному рівнях.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних,

цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.1.Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики правових систем.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у системі форм захисту цивільних прав, свобод та інтересів осіб.

Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Детермінанти формування альтернативного вирішення цивільно-правових спорів як окремого сегменту юридичної практики в у II половині ХХ століття. Поняття та ознаки альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів як окрема форма захисту порушених, невизнаних та оспорюваних прав, свобод та інтересів. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів та цивільне судочинство. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів та міжнародні стандарти справедливого судочинства. Договірні-процесуальних характер відносин з альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Особливості правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів в Україні.

Система способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Класифікація способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Прості (типові, загальні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (третейське судочинство, міжнародний комерційний арбітраж, медіація (посередництво). Комбіновані (нетипові, похідні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (переговори-посередництво, медіація-арбітраж («мед-арб»). Досудові та присудові способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Інституціональні та неінституціональні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Змагальні, консенсуальні та рекомендаційні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Наднаціональні та національні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Принципи альтернативного вирішення цивільно-праових спорів.

Принцип доступності альтернативного вирішення цивільно-праових спорів.
Принцип добровільності альтернативного вирішення цивільно-праових спорів.
Принцип конфіденційності вирішення цивільно-праових спорів.
Принцип диспозитивності альтернативного вирішення цивільно-праових спорів.
Принципи окремих способів альтернативного вирішення цивільно-праових спорів.

Джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-праових спорів. Міжнародні акти як джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-праових спорів: міжнародні конвенції, типові (модельні) закони, рекомендації («Зелена книга з питань альтернативного вирішення спорів у цивільному і комерційному праві»; Рекомендація (2001)9 Комітету міністрів Ради Європи від 05.09.2001 р. щодо альтернативних судовому розгляду способів вирішення спорів між адміністративними органами влади та приватними особами; Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради від 21.05.2008 р. «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах»; Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ; Правила Всесвітньої організації інтелектуальної власності щодо арбітражу; Правила Всесвітньої організації інтелектуальної власності щодо медіації тощо). Національне законодавство у сфері альтернативного вирішення цивільних справ (Закон України «Про третейські суди», Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж»).

Модуль 2. Характеристика окремих національних способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Третейське судочинство. Закон України «Про третейські суди». Закон України «Про Міжнародний комерційний арбітраж». Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Регламент Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України. Порядок створення та діяльності третейського

суду. Види третейських судів: постійно діючі третейські суди та суди ad hoc. Третейська угода: поняття та види. Форма і зміст третейської угоди. Патологічні третейські угоди. Компетенція третейського суду. Принцип «компетенції компетенції». Порядок розгляду справ та рішення третейського суду. Оскарження рішень третейських судів та видача виконавчих листів на рішення третейського суду.

Міжнародний комерційний арбітраж як різновид третейського суду. Міжнародна уніфікація норм з питань арбітражу. Особливості провадження та рішення міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-правове регулювання визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

Медіація. Договір про проведення медіаційної процедури. Досудова та присудова медіація. Сприяюча (фасилітативна) та трансформативна медіація. Безоплатна та комерційна медіація. Способи правової регламентації медіаційних процедур. Європейський кодекс поведінки медіатора. Принципи медіації, її учасники – медіатор, сторони, представники сторін. Основні методики та етапи медіаційної процедури (вступ та розвідка; вивчення ситуації; пошук варіантів рішення; завершення та підготовка медіаційної угоди). Мед-арб та арб-мед як комбіновані форми альтернативного розгляду цивільних справ.

Модуль 3. Особливі національні практики альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Судовий міні-розгляд. «Суд з багатьма дверима». Приватний суд або «суддя на прокат». Спрощений суд присяжних. Попередня незалежна оцінка матеріалів справи. Експертна оцінка. Інститут омбуцмена з правових питань. Консиліація. Спільний правовий процес або колаборативна процедура. Партисипативні процедури.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у системі форм захисту цивільних прав, свобод та інтересів осіб.				
		Тема 1. Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		Тема 2. Система способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		Тема 3. Принципи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		Тема 4. Джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Характеристика окремих національних способів альтернативного вирішення				

		цивільно-правових спорів.				
		Тема 1. <i>Третейське судочинство.</i>	12	2	2	8
		Тема 2. <i>Міжнародний комерційний арбітраж як різновид третейського суду.</i>	12	2	2	8
		Тема 3. Медіація	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 3. Особливі національні практики альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.				
		Тема 1. Судовий міні-розгляд. «Суд з багатьма дверима». Приватний суд або «суддя на прокат». Спрощений суд присяжних.	12	2	-	8
		Тема 2. Попередня незалежна оцінка матеріалів справи. Експертна оцінка. Інститут омбуцмена з правових питань.	12	2	2	8
		Тема 3. Консиліація. Спільний правовий процес або колаборативна процедура. Партисипативні процедури.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у системі форм захисту цивільних прав, свобод та інтересів осіб.				
		Тема 1. Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	15	2	2	11
		Тема 2. Система способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	11	-	-	11
		Тема 3. Принципи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	15	2	2	11
		Тема 4. Джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	52	4	2	44
		Модуль 2. Характеристика окремих національних				

		способів альтернативного вирішення цивільно- правових спорів.				
		Тема 1. Третейське судочинство.	13	2	-	11
		Тема 2. Міжнародний комерційний арбітраж як різновид третейського суду.	11	-	-	11
		Тема 3. Медіація	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	45	2	-	33
		Модуль 3. Особливі національні практики альтернативного вирішення цивільно- правових спорів.				
		Тема 1. Судовий міні-розгляд. «Суд з багатьма дверима». Приватний суд або «суддя на прокат». Спрощений суд присяжних.	11	-	-	11
		Тема 2. Попередня незалежна оцінка матеріалів справи. Експертна оцінка. Інститут омбуцмена з правових питань.	11	-	-	11
		Тема 3. Консиліація. Спільний правовий процес або колаборативна процедура. Партисипативні процедури.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	33	-	-	33

		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110
--	--	---------------------------------	---------	---	---	-----

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату, підготовка модельного засідання, складання процесуальних документів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами

контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальної підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є

		<p>посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.</p>
	5	<p>Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
	Min 0	<p>Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>
Диференційован ий залік	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
зараховано	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого</p>

		<p>програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної

дисципліни

Нормативно-правові акти.

Конституція України від 28.06.1996 р. 254к/96-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/card2#Card>.

Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/card2#Card>.

Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 23 (25.06.2004 р.). – Ст. 1540.

Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 № 4002-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25 (21.06.1994 1994 р.). – Ст. 198.

Література:

Основна література

1. Komarov V., Tsuvina T. The Impact of the ECHR and the Case Law of the ECtHR on Civil Procedure in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. 2021. № 1(9). P. 79–101.

2. Komarov, V.V., Tsuvina, T.A. (2021). International standard of access to justice and subject of civil procedural law. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 28(3), 197-208.

3. Tsuvina T., Vakhonieva T. (2022) Law of Ukraine ‘On mediation’: main achievements and further steps of developing mediation in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. Vol. 5, Iss. 1. P. 142–153.

4. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н.Ю. Голубєвої. Одеса: Фенікс, 2021. 344 с.

5. Альтернативні способи вирішення спорів: навч. посіб./за заг. ред. Ю.Д. Притики. Х.: Право, 2019. 264 с.

6. Медіація у професійній діяльності юриста. Одеса: “Екологія”, 2019. 456 с.

7. Кравцов С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія. Х.: Право, 2014. 232 с.
8. Ткачук О. С. Альтернативне вирішення спорів як форма захисту цивільних прав, свобод та інтересів. Проблеми законності. 2016. Вип. 133. С.
9. Цувіна Т. А. Право на доступ до суду: підхід ЄСПЛ. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 4. С. 60–69.
10. Tsuvina T. Access to justice in terms of the rule of law: origins of understanding. Recht der Osteuropäischen Staaten. 2020. № 1. P. 84–88.
11. Цувіна Т. А. Онлайн суди та онлайн вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя: міжнародний досвід. Проблеми законності. 2020. Вип. 149. С. 62–79.
12. Цувіна Т. А. Онлайн суди та онлайн вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя: міжнародний досвід. Проблеми законності. 2020. Вип. 149. С. 62–79.

Додаткова література

1. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. 2021. № 3(11). Access to Justice in Eastern Europe. P. 181–190.
2. Izarova I., Prytyka Y., Kravtsov S. Towards effective dispute resolution: A long way of mediation development in Ukraine. The Asian International Journal of Life Sciences. 29 (1). PP. 389-401.
3. Prytyka Yu., Komarov V., Kravtsov S. Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths. 2021 № 3(11). Access to Justice in Eastern Europe. P. 117–128.
4. Ткачук О. С. Тенденції розвитку досудових процедур у цивільному судочинстві. Часопис цивільного і кримінального судочинства. 2016. № 4. С. 90-107.
5. Цувіна Т. А. Партисипативні процедури як альтернативний спосіб вирішення цивільно-правових спорів у Франції. Цивільний процес назлами

століть: Мат-ли наук.-практ. конф., присвяченої 50-річчю заснування кафедри цивільного процесу (м.Харків, 20-21 жовтня 2016 року). С.148-151.

6. Цувіна Т. А. Впровадження інституту присудової медіації як перспективний напрямок реформування цивільного процесуального законодавства України. Україна на шляху до Європи: реформа цивільного процесуального законодавства. Зб. наук. праць. Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7 липня 2017 р.) / за заг. ред. І.О. Ізарової, Р.Ю. Ханник-Посполітак. Київ.: ВД Дакор, 2017. С. 195-200.

7. Цувіна Т. А. Перспективи запровадження інституту присудової медіації в Україні. Проблеми цивільного права та процесу : мат-ли наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті О. А. Пушкіна : 19-20 травн. 2017 р., Харків / Харків. нац. ун-т внутріш. справ, Асоц. цивілістів України. Харків : ХНУВС, 2017. С. 383-386.

8. Цувіна Т. А. Медіація як обов'язковий досудовий порядок та проблема доступності правосуддя у цивільних справах. Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді) : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2019 р.) / редкол.: Т. Б. Вільчик (голова) та ін. Харків : Право, 2019. С. 180-182.

9. Цувіна Т. А. Онлайн медіація: світовий досвід та перспективи для України. Збірка статей “5 років діалогу та 25 років медіації в Україні: від протистояння до порозуміння”. К.: ВАІТЕ, 2019. С. 158-162.

10. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві: монографія. – Х.: Слово, 2015. - 218 с.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України	-
http://www.kmu.gov.ua	
Офіційний веб-портал Верховного Суду	-
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/	
Офіційний веб-портал Конституційного Суду України	-
https://ccu.gov.ua/	
Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України	-
https://minjust.gov.ua/	